Ankenævnet for Forsikring

Den 8. november 2017 blev i sag nr. 91105:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har pensionsordning i Danica Pension. Hun klager over, at selskabet har standset udbetalingen af helbredsbetingede ydelser efter den 1/8 2017.

Selskabet har udbetalt midlertidige ydelser og bevilliget bidragsfritagelse ved tab af erhvervsevne fra karensperiodens udløb den 7/4 2015 og frem til den 1/8 2017.

Selskabet har afvist at yde dækning efter den 1/8 2017 med henvisning til, at klageren ikke har bevist, at hendes generelle erhvervsevne af helbredsmæssige årsager er nedsat til 1/2 eller mindre af den fulde erhvervsevne.

Pensionsordningen giver ret til udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmiefritagelse, hvis erhvervsevnen som følge af sygdom eller ulykke bliver nedsat til 1/2 eller mindre af den fulde erhvervsevne. Der er en karenstid på 3 måneder.

Klageren er født i 1970'erne og har igennem flere år har været selvstændig inden for håndværksfag. Den 7/1 2015 var hun udsat for et ulykkestilfælde, hvor hun pådrog sig et brud i sin venstre overarm/skulder. Hun har anført, at hun fortsat har smerter og nedsat bevægelighed.

Af klageskema af 11/7 2017 fremgår blandt andet:

"**Sagsfremstilling**
Supplerende redegørelse kan evt. vedhæftes som bilag.
Jeg fik en arbejdsskade den 7 januar 2015 da jeg faldt på arbejde og brækkede min skulder 3 steder. Gik sygemeldt i ca. 2 1/4 år hvor jeg i den mellemliggende tid har gennemgået 2 operationer og har solgt min [virksomhed] og har været i 2 arbejdsprøvninger for at se hvad jeg kunne holde til og er den 1/4 2017 tilkendt flexjob på 12-14 timer i ugen med de rette skånehensyn

Arbejdsskadestyrelsen har den 31 marts vurderet at mit tab af erhvervsevne er 50 %.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?
At selskabet erkender at jeg har mistet 50 % eller derover af min generelle erhvervsevne og er berettet til præmiefritagelse samt udbetaling for erhvervsevnetab "

Selskabet har i brev af 31/7 2017 til nævnet heroverfor blandt andet anført:

"Forsikringen giver ret til udbetaling ved tab af erhvervsevne og fritagelse for indbetaling (præmiefritagelse), hvis erhvervsevnen som følge af sygdom eller ulykke bliver nedsat til halvdelen eller mindre af den fulde erhvervsevne. Der er en karensperiode på tre måneder. Forsikringsbetingelserne er vedlagt (**bilag A**). Tillæg til forsikringsbetingelser fra november 2013 er vedlagt (**bilag B**).

Klager ønsker, at Danica Pension skal anerkende, at hun har mistet 50% eller derover af hendes generelle erhvervsevne, og at hun derfor er berettiget til udbetaling ved tab af erhvervsevne og fritagelse for indbetaling.

Danica Pensions afgørelse
Vi fastholder, at klagers generelle erhvervsevne ikke er nedsat i tilstrækkeligt grad til, at hun er berettiget til udbetaling ved tab af erhvervsevne og fritagelse for indbetaling. Udbetalingen og fritagelsen for indbetaling stopper derfor den 1. august 2017.

Sagsfremstilling
Vi modtager en anmeldelse fra klager den 26. januar 2015 (**bilag C**) og en lægeattest den 6. februar 2015 (**bilag D**). Det fremgår af oplysningerne, at klager er sygemeldt fra den 7. januar 2015 som følge af, at hun gled på gulvet og brækkede overarmsknoglen på venstre arm.

Klager er berettiget til udbetaling ved midlertidig tab af erhvervsevne og fritagelse for indbetaling fra karensperiodens udløb den 7. april 2015. Vi indhenter løbende oplysninger og forlænger bevillingen frem til den 1. august 2017.

I foråret 2016 kommer klager i virksomhedspraktik, og godkendes til fleksjob i foråret 2017.

Når vi modtager en anmeldelse, vurderer vi i første omgang, om den forsikrede er ude af stand til at arbejde i sit nuværende erhverv – i dette tilfælde som [selvstændig i håndværksfag]. I denne midlertidige periode på maksimalt 18 måneder fra den første sygedag (vi kan dog vælge at udskyde vurderingen i et begrænset tidsrum), vurderer vi altså forsikredes erhvervsevne i forhold til det specifikke erhverv.

Når tilstanden har stabiliseret sig i et sådant omfang, at vi kan vurdere, om tabet af erhvervsevnen er længerevarende, laver vi en generel vurdering af den forsikredes erhvervsevne. I modsætning til vurderingen i forbindelse med midlertidig tab af erhvervsevne er vurderingen ikke længere begrænset til, om klager kan arbejde i sit eget erhverv som [selvstændig i håndværksfag] eller ej. Kort sagt ser vi på, hvad en arbejdsdygtig person med tilsvarende alder, uddannelse m.m. kan tjene. Hvis sygdommen betyder, at klager har mistet mere end halvdelen af denne indtægt, er der ret til udbetaling ved tab af erhvervsevne og fritagelse for indbetaling.

Vurdering
På baggrund af sagens akter, herunder lægeerklæring fra [speciallæge] (**bilag E**), vurderer Danica Pensions medicinske og ortopædkirurgiske lægekonsulenter, at klagers erhvervsevne i eget erhverv er nedsat, men hendes generelle erhvervsevne er ikke nedsat til halvdelen eller mindre.

Lægekonsulenterne lægger vægt på, at klager kan fremadføre armen til 170 grader og sideføre til 100 grader. Der er fundet ens omfang af begge skuldre, og der er således ikke konstateret muskelsvind. Der er nedsat rotation af skulderen, og klager oplever daglige funktionssmerter. Det fremgår endvidere af lægeerklæringen (**bilag E**), at 'der er et varigt skånehensyn for funktioner med venstre arm væk fra kroppen, da de provokerer og udløser smertereaktion'.

Det er vores vurdering, at klager bør kunne varetage et ikke skulderbelastende arbejde på over halv tid, og opretholde en indtjening på mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for personer med samme alder, uddannelse og fra samme egn.

Det faktum, at klager er godkendt til og ansat i et fleksjob, ændrer ikke på vores afgørelse. I modsætning til kommunens kriterier for tilkendelse af fleksjob, lægger Danica Pension alene vægt på de helbredsmæssige forhold, og evnen til at tjene penge efter et givent ulykkes eller sygdomstilfælde.

Klager oplyser endvidere, at Arbejdsskadestyrelsen har fastsat klagers erhvervsevnetab til 50 procent. Arbejdsskadestyrelsens afgørelse kan dog ikke sidestilles med Danica Pensions vurdering af erhvervsevnen. Dette skyldes, at Arbejdsskadestyrelsen blandt andet tager udgangspunkt i kundens tidligere indtægt i eget erhverv, ligesom der kan indgå sociale hensyn. Disse kriterier indgår ikke i vores vurdering. Vi kan i den forbindelse henvise til AK 66.273, hvor den generelle erhvervsevne ikke var nedsat til 1/3 eller mindre, selvom Arbejdsskadestyrelsen havde fastsat et erhvervsevnetab på 70 procent."

Selskabet har i brev af 1/9 2017 til nævnet yderligere anført:

"Vi har modtaget Ankenævnets brev fra den 16. august 2017 vedlagt mail med Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse samt diverse bilag fra …

Oplysningerne har været forelagt-Danica Pensions ortopæd-kirurgiske Lægekonsulent.

Lægekonsulenten skriver i sine kommentarer: 'Der er intet nyt i AES bilag. Vi ved, hun har haft et brud i venstre skulder og at hun er opereret. Vi ved at skinnen senere er fjernet, og bruddet er vokset sammen. I alle bilag løfter armen til vandret og der er ikke nogen nedsat muskelfylde på overarm, underarm eller skulderåg. Der er ingen objektiv påvist nervefunktionsforstyrrelse i venstre skulderregion. Bevægudslagene er noget forskelligt angivet i de lægelige bilag, men hun bevæger i hvert fald til over vandret. Rotationen er let nedsat ud-

ad. Jeg mener ikke der er noget nyt i AES bilag, og mener ikke at hendes generelle erhvervsevne er reduceret til halvdelen, bedømt ud fra hendes skulderbevægelighed og manglende muskelsvind. Hendes armsmerter kan ikke objektiviseres.' "

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 12/12 2016 fremgår blandt andet:

"Skuldrene ses ensartet konturerede med svag muskulatur omkring begge skuldre. Der ses et 14 cm langt ar fortil på venstre skulder efter to skulderoperationer i forbindelse med aktuelle skade. Ingen tegn på nerveknudedannelser.
Der udmåles omfangsmål på overekstremiteterne, højre overarm 27 cm, venstre 27,5 cm, ens underarme 24 cm, højre handskemål 20 cm, venstre 20,5 cm.
Der er en fremadfleksionsformåen i højre skulder til 180°, venstre 170°, abduktionsformåen højre skulder 180°, venstre ca. 100°, passivt kan armen presses en lille smule længere, men det udløser betydelige smerter.
I indadrotation indadroterer højre skulder med håndryggen mellem scapulae, på venstre side mangler en håndsbredde i samme indadrotation. Der er på højre side en udadrotation på 70°, og på venstre side en udadrotation på ca. 25°.
…
Der vil være et varigt skånehensyn for funktioner med venstre arm væk fra kroppen, da de provokerer og udløser smertereaktion.
Skadelidte er af statur uden nogen stor muskelmasse omkring begge skuldre, og det skønnes aktuelt, at muskelmassen omkring de to skuldre er rimeligt ens. Der er til gengæld en væsentlig funktionsindskrænkning i venstre skulder, som utvivlsomt er relateret til aktuelle skade.
Det kan ikke forventes, at der optræder en væsentlig bedring af funktionsniveauet og dermed den smerteudløsende bevægeindskrænkning. Det virker umiddelbart som om, at der er fornuftig sammenhæng mellem forsikredes egen opfattelse af skånebehov og det reelle skånebehov. Tilstanden må skønnes at være stationær fra midt sommer 2016."

Det fremgår blandt andet af lægeattest af 25/1 2017:

"Siden operationen i februar 2016 har [klageren] opnået bedre bevægelighed i venstre skulder, men hun oplever fortsat daglige smerter i venstre skulder og arm. [Klageren] beskriver daglige smerter i hvile og i aktivitet. Ved aktivitet angiver hun, at smerterne i skulderen forværres både lige efter aktivitet samt også dagene efter.
[Klageren] beskriver, at aktiviteter som rengøring, bilkørsel, tøjvask og stillesiddende arbejde udløser smerter i skulderen.
[Klageren] har behov for fast smertestillende i det daglige i form af pamol og ibumetin fast, og hun supplerer smert behandlingen med tablet mandolgin og/eller morfin, når smerterne er værst.
…
Objektiv undersøgelse: Normal bevægelighed i venstre, skulder. Smerter ved abduktion og fleksion over ca. 70-90 grader. Ømhed fortil på skulderen."

Ulykkestilfældet den 7/1 2015 skete på klagerens arbejdsplads, hvorfor sagen har været behandlet i Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Ved afgørelse af 31/3 2017 har Arbejdsmarkedets Erhvervssikring blandt andet anført:

"Vi har tidligere fastsat dit varige mén til 8 procent. Godtgørelsen for varigt mén blev tilkendt for gener i form af smerter og nedsat bevægelighed i venstre skulderlarm. Du skal

skånes for opgaver, hvor du skal løfte, eller arbejde med armen ud fra kroppen, samt arbejdsopgaver der fremprovokere smerter.

Vi vurderer, at du på grund af dine gener ikke vil kunne vende tilbage til dit arbejde som [selvstændig i håndværksfag] i samme omfang som før skaden. Årsagen er, at jobbet indebærer mange funktioner, der vil være belastende for din venstre arm. Du har ingen uddannelse udover [håndværksfag], og har drevet selvstændig [virksomhed] gennem en årrække.

Du vil heller ikke kunne arbejde indenfor andre arbejdsområder til samme løn.

Du har nogle begrænsninger, når du skal finde et nyt job på det brede arbejdsmarked. Da du har nedsat bevægelighed og smerter i venstre skulder, og du vil således have visse begrænsninger i alle jobs, som indebære fysiske opgaver, hvor du skal anvende din venstre arm.

På trods af dine funktionsbegrænsninger har du ressourcer, der styrker dig på arbejdsmarkedet. Du har solid erhvervsmæssig erfaring inden for [håndværksfag], og som selvstændig. Du har kompetencer, som øger din mulighed for at finde et nyt arbejde med nye arbejdsopgaver, du vil meget gerne have et arbejde. Du er ung og har derfor gode muligheder for at skifte branche, så dine skånebehov bedre kan tilgodeses.

Du har i perioden fra den 24. maj 2016 været i virksomhedspraktik, først i din egen salon og efterfølgende i tøjbutik. Dine opgaver var lettere arbejde, uden skulderbelastninger og løft. Du kunne klare at arbejde cirka 12-13 timer ugentligt. Vi vurderer, at arbejdsprøvningerne var retvisende for dine muligheder for at arbejde med dine helbredsmæssige begrænsninger. Årsagen er der har været tale om lettere arbejdsopgaver og at der blev taget rimelig hensyn til dine skånebehov, som er beskrevet ovenfor.

Vi vurderer, at du burde kunne arbejde inden for det ufaglærte område, med lettere opgaver der tager hensyn, til generne efter skaden, på nedsat tid, på trods af dine funktionsbegrænsninger. Vi vurderer, at du aktuelt vil kunne tjene cirka mellem 130.000 og 140.000 kroner.

Før skaden kunne du tjene 259.000 kroner årligt i 2015-niveau (se beregningen i afsnittet om årsløn nedenfor). Det svarer til cirka 269.000 kroner årligt i 2017-niveau.

Det betyder, at vi har fastsat dit tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden til 50 procent, indtil der foreligger en nærmere afklaring af din arbejdsevne."

Af forsikringsbetingelserne fremgår blandt andet:

"Vi udbetaler dækningen ved tab af erhvervsevne, hvis følgende betingelser er opfyldt.

- Den forsikrede har enten midlertidigt eller længerevarende mistet sin erhvervsevne på grund af sygdom eller en ulykke. Du kan se, hvad forskellen er på et 'midlertidigt' og et 'længerevarende' tab af erhvervsevne i afsnittene 'Når den forsikrede har et midlertidigt tab af erhvervsevne' og 'Når den forsikrede har et længerevarende tab af erhvervsevne'.
- Tabet af erhvervsevne er så stort i hele karensperioden, at det efter karensperiodens udløb giver ret til en udbetaling – se dækningsoversigten. Karensperioden starter tidligst, når den forsikrede første gang behandles af en læge.

- Forsikringen er i kraft i hele karensperioden.
- Den forsikrede mister erhvervsevnen og er berettiget til at få udbetalt dækningen i perioden, fra dækningen træder i kraft, til den ophører – uanset årsagen.

…

Vurdering af om tabet af erhvervsevne er længerevarende

Når vi skønner, at den forsikredes tilstand er blevet tilstrækkelig stabil, vurderer vi, om tabet af erhvervsevnen fremover skal betragtes som længerevarende. Det er en forudsætning, at den forsikrede fortsat er sygemeldt. På baggrund af helbredsoplysninger, herunder eventuelt en erklæring fra en læge, som vi vælger, vurderer vi, om erhvervsevnen længerevarende er sat så meget ned, at der ifølge dækningsoversigten er ret til udbetaling.

Imidlertid vurderer vi altid den forsikredes fremtidige erhvervsevne, når hans/hendes midlertidige tab af erhvervsevne har varet halvandet år. Vi kan dog vælge at udskyde vurderingen i et begrænset tidsrum en eller flere gange. I så fald fortsætter udbetalingen efter reglerne om midlertidigt tab af erhvervsevne.

Selvom den forsikrede har fået tilkendt offentlig førtidspension eller har ret til et tilbud om fleksjob, kan han/hun ikke nødvendigvis få udbetalt dækningen ved tab af erhvervsevne. Det skyldes, at reglerne for at få førtidspension og fleksjob ikke er de samme som reglerne for, hvornår man har ret til udbetaling af dækningen.

Når den forsikrede har et længerevarende tab af erhvervsevne

Når vi vurderer, om tabet af erhvervsevnen fremover er længerevarende, laver vi en generel vurdering af den forsikredes erhvervsevne.

Først skønner vi, hvor meget den forsikrede kan tjene. Vi tager hensyn til den forsikredes tilstand, tidligere beskæftigelse og uddannelse – og om den forsikrede er egnet til en ny uddannelse, for eksempel ved omskoling, som kan påvirke den forsikredes indtjeningsmulighed.

Derefter sammenligner vi den skønnede indtægt med det, fuldt arbejdsdygtige personer med en tilsvarende uddannelse og alder tjener i samme del af landet. Viser sammenligningen, at den forsikrede efter vores skøn højst kan tjene 1/3 fremover af en almindelig indtægt for personer på samme alder og med en tilsvarende uddannelse i den del af landet, er den forsikredes erhvervsevne sat ned med 2/3.

Når vi laver vores skøn over indtægten

- vurderer vi ikke situationen på arbejdsmarkedet, og om den forsikrede vil blive i stand til at få et job med sin uddannelse
- medregner vi løn og offentlige ydelser samt tilskud, den forsikrede får som led i en beskæftigelsesordning, som for eksempel fleksjob. Det gælder både direkte og indirekte offentlige ydelser og tilskud, den forsikrede får for eksempel via sin arbejdsgiver.

Vi kan når som helst kræve, at den forsikrede dokumenterer, at betingelserne for udbetaling af dækningen er opfyldt. Retten til at få udbetalt efter reglerne om længerevarende tab af erhvervsevne falder væk, hvis vi vurderer, at de nævnte forudsætninger ikke længere er til stede, eller når dækningen ophører.

…

Præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne

Præmien skal ikke længere betales, hvis den forsikrede mister sin erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykke. Det er en forudsætning, at erhvervsevnen mistes i perioden, fra at

dækningen træder i kraft, til den ophører uanset årsagen. I dækningsoversigten kan du se, hvor stort tabet af erhvervsevnen skal være, før der er ret til præmiefritagelse.

Når vi vurderer, om tabet af erhvervsevnen skal give ret til præmiefritagelse, laver vi en generel vurdering af den forsikredes erhvervsevne."

Nævnet udtaler:

Klageren, der er født i 1970'erne og igennem flere år har været selvstændig inden for håndværksfag, var den 7/1 2015 udsat for et ulykkestilfælde, hvor hun pådrog sig et brud i sin venstre overarm/skulder. Hun er blevet opereret i sin venstre arm og har anført, at hun fortsat har smerter og nedsat bevægelighed. Hun har anført, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen, og hun har henvist til, at hun er bevilliget fleksjob fra den 1/4 2017 med en ugentlig arbejdstid på 12-14 timer inden for hendes tidligere erhverv. Endvidere har hun henvist til, Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i afgørelse af 31/3 2017 har fastsat hendes erhvervsevnetab efter ulykken til 50 %.

Selskabet har ydet midlertidig dækning for tab af erhvervsevne samt præmiefritagelse i perioden fra karensperiodens udløb den 7/4 2015 til den 1/8 2017. Selskabet har anført, at det efter den 1/8 2017 er overgået til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne og har vurderet, at denne ikke er nedsat med halvdelen eller derover.

Pensionsordningen giver ret til udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmiefritagelse, hvis erhvervsevnen som følge af sygdom eller ulykke bliver nedsat til 1/2 eller mindre af den fulde erhvervsevne. Der er en karenstid på 3 måneder.

Nævnet bemærker, at der ved den generelle erhvervsevne fortages en vurdering af klagerens muligheder for at arbejde og tjene penge inden for alle job, og ikke kun indenfor hendes hidtidige arbejdsområde.

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen ikke at kunne kritisere, at selskabet har afvist at udbetale helbredsbetingede ydelser efter den 1/8 2017 med henvisning til, at klageren ikke har godtgjort, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat med halvdelen eller mere.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på den ortopædkirurgiske speciallægeerklæring af 12/12 2016, hvoraf det blandt andet fremgår, at klageren har nedsat bevægelighed i sin venstre skulder, men at der ikke er fundet muskelsvind i venstre arm/skulder. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at der efter nævnets opfattelse ikke er lægelige eller kommunale oplysninger i sagen, der godtgør, at klageren under iagttagelse af relevante skånehensyn ikke vil være i stand til at tjene mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende alder og uddannelse.

Det, som klageren i øvrigt har anført, herunder det forhold, at hendes ugentlige timeantal i fleksjobbet udgør mindre end halvdelen af en fuldtidsstilling, og at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har fastsat hendes erhvervsevnetab i arbejdsskadesagen til 50 %, kan efter nævnets opfattelse ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Mette Eisenhardt